

KOSTEUDENHALLINTAKOORDINAATTORI

Pätevyysvaatimukset

Kosteudenhallintakoordinaattorin pätevyyslautakunta 23.1.2019

Hyväksytty FISEn hallituksessa 14.2.2019

21.2.2019 M. Mäkinen

PÄTEVYYS

Kosteudenhallintakoordinaattorin pätevyys perustuu Ympäristöministeriön asetukseen rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta 782/2017. Asetuksen 12 § mukaan rakennushankkeeseen on nimettävä hankkeen kosteudenhallinnan valvonnasta vastaava henkilö.

Pätevyysvaatimukset ovat linjassa TOPTEN-rakennusvalvontojen tulkintakortin 117c 01 (Kosteudenhallintaselvitys, merkitys ja sisältö) ja Kuivaketju10-toimintamallin kanssa.

Kosteudenhallintakoordinaattori toimii rakennushankkeessa hankkeeseen ryhtyvän edustajana. Hänen tehtävänä on valvoa ja ohjata rakennushankkeen kosteudenhallinnan toteutumista koko rakennusprosessin ajan. Tavoitteena on parantaa kokonaisvaltaista ja ennakoivaa kosteudenhallintaa, jossa hankesuunnittelusta käyttöönottoon asti huolehditaan kosteusteknisten vaatimustasojen asettamisesta ja niiden toteutumisesta.

Luvanvaraisessa rakentamisessa hankkeen kosteudenhallintaselvityksessä hankkeeseen ryhtyvä ilmoittaa kosteushallintakoordinaattorina toimivan henkilön rakennusvalvontaviranomaiselle. Hankkeeseen ryhtyvä arvioi henkilön kelpoisuuden tehtävään ja tarvittaessa rakennusvalvontaviranomainen voi ohjata häntä valinnassa. FISE-pätevyyden tavoitteena on helpottaa hankkeeseen ryhtyviä kosteudenhallintakoordinaattorin valinnassa ja olla myös viranomaisten apuna, mutta se ei anna automaattisesti hanke- tai tehtäväkohtaista kelpoisuutta.

PÄTEVYYSLUOKAT

Kosteudenhallintakoordinaattorin pätevydessä ei ole erillisiä pätevyysluokkia. Pätevyysvaatimukset on johdettu maankäyttö- ja rakennuslain määrittämistä suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuusvaatimuksista vaativa-vaativuusluokassa.

PÄTEVYYSVAATIMUSTEN SISÄLTÖ

KOULUTUSVAATIMUS:

- Tutkinto
- Opinnot
- Kosteudenhallintakoordinaattorin pätevyyskoulutus
- Pätevyystentti

TYÖKOKEMUSVAATIMUS

- Työkokemus

UUSIMISVAATIMUS:

- Päivityskoulutus
- Työkokemus
- Työnäytteet

KOULUTUS: TUTKINTO

Tutkintona edellytetään rakennusalalla suoritettua vähintään AMK-tasoista korkeakoulututkintoa tai vastaava aiempaa tutkintoa. Vastaavan aiemman tutkinnon tulee olla rakennusalalta ja tasoltaan vähintään tekniikko.

Poikkeustapauksissa pätevyyslautakunta voi hyväksyä muun kuin rakennusalan korkeakoulututkinnon, jota on täydennetty laajalla rakennusalan täydennyskoulutuksella. Pätevyyslautakunta tekee näistä täydennyksistä tapauskohtaisen erillisen arvionsa.

KOULUTUS: OPINNOT

Opintoina edellytetään, että tutkinto- tai sitä täydentävät opinnot sisältävät rakennusfysiikkaa vähintään 3 op.

KOULUTUS: PÄTEVYYSKOULUTUS

Pätevyyskoulutuksena edellytetään FISEn hyväksymää korkeakoulutasoista kosteudenhallintakoordinaattorin 5 op täydennyskoulutusta.

Pätevyyskoulutuksen lähtötasona edellytetään 3 op rakennusfysiikan opintoja, jotka voidaan tarvittaessa suorittaa ennen kosteudenhallintakoordinaattorin koulutusta erillisenä moduulina.

Pätevyyskoulutuksen tulee olla vähintään viisi (5) päivää kurssimuotoista tai jaksoitettua lähiopetuksena järjestettävää koulutusta, joka sisältää kosteudenhallintakoordinaattorin tehtävän edellyttämät osaamisalueet. Koulutuksen sisältövaatimukset on esitetty liitteessä 1.

Hakijan tulee olla läpäissyt FISEn valtakunnallinen kirjallinen kosteudenhallintakoordinaattorin pätevyystentti. Pätevyyttä haettaessa koulutus ja tentti eivät saa olla 5 vuotta vanhempia.

TYÖKOKEMUS

Työkokemuksena edellytetään pätevyyteen vaadittavan tutkinnon suorittamisen jälkeistä monipuolista kosteudenhallintakoordinaattorin tehtävää tukevaa kokemusta yhteensä vähintään kaksi (2) vuotta. Referenssit voivat sisältää seuraavia tehtäviä:

- **vaativan vaativuusluokan rakennus-, rakenne- tai LVI-suunnittelutehtävät sisältäen kosteudenhallintaan liittyviä suunnittelutehtäviä**
- **vaativan vaativuusluokan vastaavan tai vastuullinen työnjohtajan tehtävät sisältäen kosteudenhallintaan liittyviä työnjohtotehtäviä**
- **vaativan vaativuusluokan valvontatehtävät sisältäen kosteudenhallintaan liittyviä valvontatehtäviä**

Sovellettaessa poikkeustapauksista kirjattua tutkintovaatimusta, edellä mainittua työkokemusta tulee olla vähintään 8 vuotta.

Työkokemuksen arvioinnissa otetaan huomioon viimeisen 15 vuoden työkokemus.

PÄTEVYYDEN UUSIMINEN

Pätevyys on voimassa 7 vuotta kerrallaan, jonka jälkeen pätevyys tulee uusia.

Pätevyyden uusimisella hakija osoittaa, että on toiminut aktiivisesti todetun pätevyiden määrittelemässä tehtävässä. Hakemuksesta tulee käydä ilmi tiedot työsuhteista, työkokemuksesta ja päivityskoulutuksesta pätevyiden voimassaoloajalta.

Työkokemuksena edellytetään vähintään 3 vuoden työkokemus pätevyiden mukaisissa tehtävissä pätevyiden voimassaoloajalta.

Päivityskoulutuksena edellytetään kosteudenhallintakoordinaattorin tehtävien suorittamista tukevaa päivityskoulutusta vähintään kolme (3) koulutuspäivää (21 opetustuntia) tai 3 op edeltävältä seitsemän (7) vuoden pätevyysjaksolta.

Työnäytteinä edellytetään listausta hakijan laatimista, hankkeeseen ryhtyvälle tilaajalle toimitetuista rakennushankkeen kosteudenhallintaselvityksistä viimeisen pätevyysjakson ajalta. Esitetyn luettelon pohjalta lautakunta valitsee raporttien laajuudesta riippuen 1 - 3 kpl esitettäväksi ja tekee niistä työnäytearvioinnin.

TÄYDENNYSKOULUTUS 5 op

- 1. Kosteudenhallintakoordinaattori hankkeeseen ryhtyvän edustajana, 0,5 op**
- 2. Suunnitteluvaiheen ohjaus ja valvonta, 1,5 op**
- 3. Työmaatoteutuksen ohjaus ja valvonta, 1,5 op**
- 4. Käyttöönottovaiheen ohjaus ja valvonta, 0,5 op**
- 5. Näyttötyö, 1 op**

Koulutuksen tulee olla käytännönläheistä sisältäen esimerkkejä todellisista vaativista kohteista. Koulutuksen läpileikkaavina teemoina tulee olla yhteistyötaidot sekä muut koordinaattorin työn kannalta oleelliset ns. työelämätaidot. Koulutus tulee järjestää kontaktiopetuksena, jolla edistetään em. taitojen kehittämistä.

1. Kosteudenhallintakoordinaattori hankkeeseen ryhtyvän edustajana, 0,5 op

- **Lainsäädäntö ja viranomaisohjaus**
- **Hankkeeseen ryhtyvän keskeinen rooli ennakoivassa kosteudenhallinnassa**
- **Kosteudenhallintakoordinaattorin tehtävät hankkeen eri vaiheissa (tilaaminen, suunnittelu, toteutus, käyttöönotto, käyttö)**
- **Kosteudenhallinnan toteuttaminen**
 - **Kuivaketju10 -toimintamalli**
 - **Kosteudenhallintaselvitykseen perustuva menettely (TOPTEN – rakennusvalvonnat kortti 117c 01)**

2. Suunnitteluvaiheen ohjaus ja valvonta, 1,5 op

- Rakennusfysikaalisen toimivuuden ja kosteudenhallinnan kannalta kriittiset rakenteet, esim.
 - perusrakenteet, salaojitus, ryömintätilan tuuletusjärjestelyt
 - ulkoseinärakenteiden toimivuus , ikkuna- ja oviliittymät (vedenpitävyys, veden poisjohto seinärakenteesta, tuuletus)
 - vesikattojen toimivuus (tuuletus, räystäät, läpiviennit)
 - märkätilat, detaljien riittävyys
 - uima-allastilat
 - pihakannet ja niiden vedeneristyksen liittyminen ympäröiviin rakenteisiin ja niihin liittyvät liikuntasaumamat
 - mahdolliset lasikatot ja lasiseinät ja niiden liittymät ympäröiviin rakenteisiin
 - mahdolliset kostutetut ja jäädytetyt tilat
- Rakennusmateriaalien kosteuskäyttäytyminen ja vaurioherkkyys (betonin, kipsilevyjen, muurattujen rakenteiden ym. kastuminen ja kuivuminen)
- Lattioiden ja seinien päällysteiden (maalit, liimat, jne.) kosteustekninen toiminta
- Taloteknisten järjestelmien (kanavat ja putket) huomioiminen rakenteiden kosteusteknisessä toimivuudessa
- Tarvittavat suunnitelmat työmaatoteutuksen onnistumisen varmistamiseksi
- Toteutusvaiheen laadunvarmistustoimenpiteiden suunnittelu
- Esimerkit käytänteistä suunnittelun ohjauksessa

3. Työmaatoteutuksen ohjaus ja valvonta, 1,5 op

- **Rakennusmateriaalien ja rakenteiden kastumisen estäminen**
 - varastointi
 - suojaus
 - logistiikka
- **Kuivumisolosuhteiden hallinta**
 - kuivaustekniikat
 - kastuneiden rakenteiden kuivattaminen
 - kuivumisen ja rakenteiden päällystettävyyden arviointi
- **Rakenteiden kosteusteknisen toimivuuden varmistamiseen käytettävät menetelmät**
 - kosteuden mittaaminen
 - ilmatiiviysmittaus
 - lämpökuvaukset
- **Työmaatoteutuksen kosteudenhallinnan suunnittelun ohjaus**
 - kosteudenhallintaselvityksen laatutavoitteiden toteuttaminen
 - kriittisten vaiheiden määrittäminen ja niiden toteuttamisen suunnittelu
 - laadunvarmistuksen toteuttaminen
- **Esimerkit käytänteistä työmaatoteutuksen ohjauksesta ja valvonnasta**

4. Käyttöönottovaiheen ohjaus ja valvonta, 0,5 op

- **Taloteknisten järjestelmien säätö**
- **Seurantamittaus suunnitelmat**
- **Ylläpidon riskilistan laatiminen**
- **Ylläpidon vastuuhenkilöiden ohjeistus ja koulutus**
- **Esimerkit käytänteistä käyttöönottovaiheen ja ylläpidon ohjauksesta ja valvonnasta**

5. Näyttötyö, 1 op

- Itse laadittu kosteudenhallintaselvitys
- Seurantaportti kehitysehdotuksineen rakennushankkeen kosteudenhallinnasta
- Näyttötyöseminaariin osallistuminen ja sovittujen näyttötöiden opponointi

AIKAISEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN (AHOT-MENETTELY)

Osana kosteudenhallintakoordinaattorin täydennyskoulutusta suoritetaan tarvittaessa opiskelijakohtainen aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen (AHOT-menettely). Koulutuksen järjestäjä ilmoittaa koulutuksen toteutussuunnitelmassa AHOT-käytäntönsä.

Opiskelija anoo koulutuksen järjestäjältä täydennyskoulutuksen yksittäisen tai useamman osan korvaamista aikaisemmin hankitulla osaamisella. Osaaminen on näytettävä koulutuksen järjestäjälle esim. tenttimällä vastaava osaamisalue tai tehdyllä kosteudenhallintaselvityksillä raportteineen.

Kosteudenhallintakoordinaattorin koulutuksen näyttötyö (1 op) on suoritettava kokonaisuudessaan, mikäli työssä aiemmin tehdyt vastaavat näyttötyöt ovat vanhempia kuin viisi (5) vuotta.

UUDEN PÄTEVYYDEN PERUSTAMINEN

- FISEn hallitus 2.10.2018: Päätös uudesta pätevydestä
 - Pätevyslautakunnan muodostaminen
- FISEn hallitus marraskuun lopussa: päätös pätevyslautakunnan kokoonpanosta
- Pätevyslautakunta kokoontuu
 - Esitys lopullisista pätevyysvaatimuksista
- FISE hallitus helmikuussa 2019: päätös uuden pätevyden pätevyysvaatimuksista
 - Pätevyys julkaistaan FISEn verkkosivuilla
 - Täydennuskouluttajien tiedottaminen
 - Täydennuskouluttajat suunnittelevat koulutukset ja hakevat hyväksyntää FISEltä
- Pätevyslautakunta arvioi koulutukset ja FISEn toimitusjohtaja hyväksyy koulutukset 10.4.2019
- Täydennuskoulutukset alkavat
- Pätevyystentin tarkan ajankohdan (ensimmäinen järjestetään syksyllä 2019) päättäminen ja siitä tiedottaminen
- Ensimmäiset opiskelijat suorittavat täydennuskoulutuksen
- Ensimmäiset opiskelijat suorittavat pätevyystentin
- Ensimmäiset opiskelijat hakevat pätevyyttä
- Ensimmäiset pätevyedet todetaan FISEn pätevyslautakunnassa joulukuussa 2019?